

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 5g/2015

privind excepția de neconstituționalitate a articolului
14 alin. (2) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012
cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului

CHIȘINĂU

2 iunie 2015

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA, *judecători*,

cu participarea dlui Maxim Iurcu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 26 februarie 2015,
înregistrată la aceeași dată,
Examinând preliminar sesizarea menționată,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 2 iunie 2015 în ședință închisă,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La 26 februarie 2015, Curtea Supremă de Justiție a adresat Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 14 alin. (2) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului.

A. Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, astfel cum au fost expuse de autorul acesteia, pot fi rezumate după cum urmează.

3. La 27 decembrie 2012, Parlamentul a adoptat Legea nr. 320 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului. Articolul 14 alineatul (2) al legii stabilește că „*Prin ordinul ministrului afacerilor interne se înființează subdiviziunea specializată a poliției, care va avea calitatea de organ de urmărire penală*”.

4. În același timp, potrivit art. 253 din Codul de procedură penală, organele de urmărire penală sunt constituite conform legii în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal și Centrului Național Anticorupție.

5. În opinia autorilor sesizării, norma legală contestată contravine articolelor 23 și 25 din Constituție, precum și actelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție. ”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 25 Libertatea individuală și siguranța persoanei

„(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

(3) Reținerea nu poate depăși 72 de ore.

(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.

(5) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință motivele reținerii sau ale arestării, iar învinuirea - în cel mai scurt termen; motivele reținerii și învinuirea se aduc la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.

(6) Eliberarea celui reținut sau arestat este obligatorie dacă motivele reținerii sau arestării au dispărut.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului (M.O., nr. 42-47, art. 145, din 01 martie 2013) sunt următoarele:

Articolul 14 Subdiviziunile specializate ale poliției

„(1) În vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice poliției, prin ordinul ministrului afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției, se

înființează subdiviziuni specializate. Subdiviziunile specializate sunt unități ale poliției de competență teritorială generală, subordonate Inspectoratului General al Poliției, care pot crea servicii publice desconcentrate și se instituie conform specificului unor sectoare și direcții concrete de activitate.

(2) Prin ordinul ministrului afacerilor interne se înființează subdiviziunea specializată a poliției, care va avea calitatea de organ de urmărire penală.

(3) Efectivul-limită al subdiviziunilor specializate se aprobă de Guvern, la propunerea ministrului afacerilor interne.

(4) Structura și regulamentele de activitate ale subdiviziunilor specializate se stabilesc prin ordinul ministrului afacerilor interne.”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M. O., 2012, nr. 248-251, art. 699) sunt următoarele:

Articolul 253

Organele de urmărire penală

„(1) Urmărirea penală se efectuează de către procuror și de către organele constituite conform legii în cadrul:

- 1) Ministerului Afacerilor Interne;
- 2) Serviciului Vamal;
- 3) Centrului Național Anticorupție.

(2) Organele de urmărire penală sunt reprezentate de ofițeri de urmărire penală anume desemnați în cadrul instituțiilor menționate în alin.(1) și subordonați organizațional conducătorului instituției respective.

(3) Ofițerii de urmărire penală sunt independenți, se supun legii și indicațiilor scrise ale conducătorului organului de urmărire penală și ale procurorului.

(4) Statutul ofițerului de urmărire penală este stabilit prin lege.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 333-XVI din 10 noiembrie 2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală (M.O., nr. 195-198, art. 918, din 22 decembrie 2006) sunt următoarele:

Articolul 1

Ofițerul de urmărire penală

„(1) Ofițerul de urmărire penală este persoana care, în numele statului și în limitele competenței sale, efectuează nemijlocit urmărirea penală în cauze penale și exercită alte activități prevăzute expres de lege.

(2) Nu pot avea calitatea de ofițer de urmărire penală angajații organelor de urmărire penală abilitați cu funcții de menținere a ordinii publice, de control sau de exercitare a activității operative de investigații, care au statut de persoane investite cu funcții de constatare a infracțiunilor, stabilit prin lege.”

Articolul 3 Principiile de activitate

„(1) În exercitarea atribuțiilor, ofițerul de urmărire penală este independent, se supune numai legii, indicațiilor scrise ale conducătorului organului de urmărire penală, ale procurorului și hotărârilor instanței de judecată, emise în limitele competenței lor și în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Urmărirea penală în cauze penale se efectuează în strictă conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, ale Codului penal și ale Codului de procedură penală, ale altor legi, cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(3) Activitatea ofițerului de urmărire penală se bazează pe principiul legalității, egalității tuturor persoanelor în fața legii și prezumției nevinovăției.

(4) Ofițerul de urmărire penală este obligat să asigure participanților la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale, în condițiile legii.

(5) Urmărirea penală se efectuează pe principiul egalității cetățenilor în fața legii, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială sau orice altă situație.

(6) Ofițerul de urmărire penală are obligația de a porni, în limitele competenței, urmărirea penală în cazul în care este sesizat, în modul prevăzut de legislație, că s-a săvârșit o infracțiune și de a efectua acțiunile necesare în vederea constatării faptei penale și a persoanei vinovate.

(7) Ofițerul de urmărire penală apreciază probele în conformitate cu propria convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate, dobândite în modul stabilit de legislație.”

Articolul 4 Organele administrației publice centrale în care activează ofițeri de urmărire penală

„(1) Ofițerii de urmărire penală sunt desemnați și își desfășoară activitatea în organele de urmărire penală constituite, conform legii, în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal și Centrului Național Anticorupție.

(2) Sistemul organelor de urmărire penală include, după caz, departamente, direcții generale, direcții, secții, servicii sau birouri de urmărire penală constituite în cadrul instituțiilor menționate la alin.(1) și al subdiviziunilor teritoriale ale acestora.

(3) Constituirea, reorganizarea și lichidarea organelor de urmărire penală de toate nivelurile se efectuează, în condițiile legii, de către conducătorii instituțiilor menționate la alin.(1).

(4) Angajații unor alte subdiviziuni din instituțiile menționate la alin.(1) pot avea atribuții de ofițer de urmărire penală numai în cazul desemnării lor prin ordonanță a procurorului, la propunerea ofițerului de urmărire penală.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizării

10. Autorul excepției de neconstituționalitate menționează că prevederile Codului de procedură penală delimitează activitatea poliției de cea a organului de urmărire penală.

11. Astfel, potrivit Codului de procedură penală, organele de urmărire penală activează în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

12. De asemenea, și Legea cu privire la statutul ofițerului de urmărire penală stabilește că ofițerii de urmărire penală sunt desemnați și își desfășoară activitatea în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

13. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că la adoptarea Legii nr. 320 cu privire la poliție și statutul polițistului, contrar normelor legale menționate, legiuitorul a subordonat organul de urmărire penală Inspectoratului General de Poliție.

14. Prin urmare, autorul susține că în prezent urmărirea penală este inițiată de către un organ, care nu este prevăzut de legea procesual-penală.

15. Astfel, în contextul coliziilor existente între legi, autorul excepției de neconstituționalitate susține că norma contestată nu corespunde criteriilor de claritate și previzibilitate și încalcă art. 23 din Constituție, iar lipsa de competență a organului de urmărire penală încalcă și prevederile alin.(2) art. 25 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Curtea reține că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul Jurisdicției Constituționale, rezolvarea cazurilor excepționale de neconstituționalitate a actelor normative, sesizate de Curtea Supremă de Justiție, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea reține că prerogativa de a soluționa cazurile excepționale de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

18. Curtea reține că sesizarea vizează controlul constituționalității prevederilor articolului 14 alin. (2) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, potrivit

căroră: „Prin ordinul ministrului afacerilor interne se înființează subdiviziunea specializată a poliției, care va avea calitatea de organ de urmărire penală”. Astfel, norma stabilește înființarea organului de urmărire penală în cadrul poliției, ca o subdiviziune specializată a acesteia.

19. Curtea reține că autorul sesizării a invocat pretinsa încălcare a articolului 23 și a alin. (2) al articolului 25 din Constituție.

20. Curtea consideră necesar a sublinia faptul că o prevedere legală poate constitui obiect al jurisdicției constituționale doar în cazul în care se atestă o legătură indisolubilă de conținut între prevederile criticate sub aspectul neconstituționalității și normele Legii Supreme.

21. În acest sens, Curtea reiterează că, potrivit articolului 24 alin. (2) și alin. (4) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele, să expună normele legale și argumentele, care demonstrează că prevederea contestată contravine Constituției, precum și legătura cauzală directă între norma contestată și argumentele invocate.

22. Analizând obiectul sesizării, Curtea constată că acesta vizează structura Ministerului Afacerilor Interne și locul organelor de urmărire penală în cadrul acestei structuri.

23. Curtea observă că, deși potrivit noii legi organul de urmărire penală este o subdiviziune a Inspectoratului General de Poliție, acesta din urmă este subordonat Ministerului Afacerilor Interne.

24. În același timp, Curtea reține că, prin noile reglementări legale, nu au fost modificate competențele ofițerilor de urmărire penală.

25. Astfel, potrivit alin. (1) și (2) ale art. 3 din Legea nr. 333 privind statutul ofițerului de urmărire penală, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, ofițerul de urmărire penală este independent și se supune numai legii, indicațiilor scrise ale conducătorului organului de urmărire penală, ale procurorului și hotărârilor instanței de judecată, emise în limitele competenței lor și în conformitate cu legislația în vigoare, iar urmărirea penală se efectuează în strictă conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, ale Codului penal și ale Codului de procedură penală, ale altor legi, cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

26. Curtea menționează că, în prezența garanțiilor procesuale, determinarea structurii organizatorice a Ministerului Afacerilor Interne nu ține de competența Curții Constituționale.

27. *Inter alia*, în cadrul procesului penal, procurorul este autoritatea împuternicită cu exercitarea controlului acțiunilor și actelor emise de către ofițerul de urmărire penală.

28. Astfel, în temeiul celor expuse *supra*, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 14 alin.(2) din Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în „*Monitorul Oficial al Republicii Moldova*”.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 2 iunie 2015
DCC nr. 1
Dosarul nr. 5g/2015